

Kurzus kódjai: BBN-FLM-241:25
BMA-FLMD-111:15
BMA-FLMD-211:29

Kurzus címe: Az animációs film tendenciái

Tanár neve: Varga Zoltán

Kurzus időpontja, helye: Péntek, 15:30-17:00, 34-es terem

Kurzus típusa: Előadás

Kurzus leírása: A kurzus célja a bevezetés az animációs filmmel kapcsolatos fogalmak és jelenségek vizsgálatába. Az animációs film meghatározási lehetőségeinek térképezését és történetének felvázolását követően olyan jellegzetességek vizsgálatára helyeződik a hangsúly, mint az animációs film sajátos vizualitása és hanghasználatának különleges konvenciói; az animációs film és az elbeszélésmódok összekapcsolódása; valamint animáció és műfajiség kérdésköre.

A félév az alábbi módon tagolódik; a témák több órát fed(het)nek le:

1. Az animációs film meghatározásának lehetőségei és problémái
2. Az animációs film történetének vázlata
3. Az animációs film és a vizualitás
4. Az animációs film és a hang
5. Az animációs film és az elbeszélés
6. Az animációs film és a műfajiség: burleszk, horror és musical az animációban

Kurzus teljesítésének követelményei: Írásbeli vizsga: az óra anyaga + a kötelező filmek ismerete

Kötelező filmek: Tex Avery: *Dumb-Hounded*; *Red Hot Riding Hood*; *King Size Canary*; *Bad Luck Blackie*
Paul Berry: *The Sandman*
Walerian Borowczyk – Jan Lenica: *Dom/Ház/House*
Walerian Borowczyk: *Renaissance*; *Les Yeux des Anges/Game of Angels/Angyaljáték*
Konstantin Bronzit: *Switchcraft*
Tim Burton: *Vincent*
Émile Cohl: *Fantasmagorie*
Walt Disney: *Steamboat Willie*; *The Old Mill*
Disney – John Kahrs: *Paperman*
Piotr Dumala: *Sciany/Walls*
Oskar Fischinger: *Komposition in Blau*; *Allegretto*
Fleischer fivérek: *Betty Boop in Snow White*
Peter Földes: *La Faim/Hunger*
Friz Freleng: *Rhapsody in Rivets*; *Pink Phink*
Witold Giersz: *Kon / Ló*
W. Hanna – J. Barbera: *Tom & Jerry: The Cat Concerto*, *Mice Follies*
Jankovics Marcell: *Sisyphus*
Chuck Jones: *Duck Amuck*; *What's Opera Doc?*; *Fast and Furryous*; *Scaredy Cat*; *One Froggy Evening*
John Lasseter: *Luxo Jr.*; *Tin Toy*
Lauenstein fivérek: *Balance*
Len Lye: *A Colour Box*; *Free Radicals*
Macskássy Gyula – Várnai György: *Párbaj*
Winsor McCay: *Gertie the Dinosaur*
Norman McLaren: *Neighbours*; *Begone Dull Care*; *A Chairy Tale*
Jurij Norstein: *Süni a ködben / Yozhik v tumane*; *Mesék meséje / Skazka skazok*
Nick Park: *The Wrong Trousers*
Rofusz Ferenc: *A légy*

Stefan Schabenbeck: *Schody / Stairs / Lépcsők*
Jan Švankmajer: *Dimensions of Dialogue/A dialógus lehetőségei/Moznosti dialógu; Muzne hry / Virile Games / Férfias játékok*
Vlagyiszlav Sztarevics: *The Cameraman's Revenge*
Tezuka Osamu: *Mermaid; Jumping*
Jirí Trnka: *Ruka/A kéz/The Hand*
UPA – Robert Cannon: *Gerald McBoing-Boing*
UPA – Ted Parmalee: *Tell-Tale Heart*
Vajda Béla: *Moto perpetuo*
Wil Vinton: *Closed Mondays*
Dusan Vukotic: *Surogat / Ersatz / Műanyag*

- Ajánlott irodalom:** BENCSIK Orsolya: Megszólal a „megismerhetetlen”. Bábok és babák mint a lélek szócsövei. *Apertúra* 2012. nyár. <http://apertura.hu/2012/nyar/bencsik-megszolal-a-megismerhetetlen-babok-es-babak-mint-a-lelek-szocsovei>
- BLACKLEDGE, Olga: Erőszak, hajsza és a test konstrukciója az amerikai és szovjet animációs sorozatokban. *Apertúra* 2012. nyár. <http://apertura.hu/2012/nyar/blackledge-eroszak-hajsza-es-a-test-konstrukcioja-az-amerikai-es-szovjet-animacios-sorozatokban>
- CASTELLO-BRANCO, Patrícia: Tiszta érzékek? Az absztrakt filmtől a digitális képekig. *Apertúra* 2012. nyár. <http://apertura.hu/2012/nyar/castello-branco-tiszta-erzekek-az-absztrakt-filmtol-a-digitalis-kepekig>
- CRAFTON, Donald: Trükkök és animáció. In: NOWELL-SMITH, Geoffrey (ed.): *Oxford Filmenciklopédia*. Budapest: Glória, 1998. pp. 73–80.
- CSILLAG Márton: Rajzold újra, gép! Animáció új dimenzióban. *Filmvilág* 48 (2005) no. 1. pp. 8–11.
- DARLEY, Andrew: Vitaalap. Gondolatok az animáció-tudományról. *Metropolis* 13 (2009) no. 1. pp. 10-20.
- FEYERSINGER, Erwin: Diegetikus rövidzáratok: a metalepszis az animációs filmben. *Apertúra* 2012. nyár. <http://apertura.hu/2012/nyar/feyersinger-diegetikus-rovidzaratok-a-metalepszis-az-animacios-filmben>
- FÉJJA Sándor: *Holnap nyolcéves leszek. Az egész estés filmanimációról*. Quality Film, 1994.
- HERNÁNDEZ, María Lorenzo: Az animált kép kettős értelme. Az animáció mint vizuális nyelv paradoxonairól. *Enigma* 15 (2008) no. 56. pp. 41–53.
- JONES, Chuck: A zene és a rajzfilm. In: Kenedi János (ed.): *Film + zene = filmzene?* Budapest: Zeneműkiadó, 1978. pp. 283–292.
- M TÓTH Éva: *Aniráma. Animációs mozgóképtörténet*. Kortárs Könyvkiadó, 2010.
- MANOVICH, Lev: Mi a film? *Apertúra* 2009. ősz. <http://apertura.hu/2009/osz/manovich-3>
- MARGITHÁZI Orsolya: A filmművészet „mesevilága”: az animációs film. *Filmtett* 2 (2002) no. 7. pp. 25–27; no. 8. pp. 19–23; no. 9. pp. 15–18; no. 10. pp. 26–29.
- MCCLOUD, Scott: *A képregény felfedezése*. Nyitott Könyvműhely, 2007.
- MORITZ, William: Animációs filmek. In: NOWELL-SMITH, Geoffrey (ed.): *Oxford Filmenciklopédia*. Budapest: Glória, 1998. pp. 275–283.
- MORITZ, William: Animáció a posztindusztriális korszakban. In: NOWELL-SMITH, Geoffrey (ed.): *Oxford Filmenciklopédia*. Budapest: Glória, 1998. pp. 574–582.
- PINTEAU, Pascal: Animáció: az ecsettől a képpontig. In: PINTEAU, Pascal: *Speciális effektek*. Pécs: Alexandra, 2004. pp. 208–283.
- RUSSETT, Robert: Az animált hang és azon túl. *Enigma* 15 (2008) no. 56. pp. 54–60.
- SZOBOSZLAY Péter: *A rajzfilm*. Corvina Kiadó, 1977.
- VARGA Zoltán: Nemcsak mozog, halljuk is. Az animációs film és a hang viszonyáról. *Filmtett* 7 (2007) no. 7. pp. 12–15.
- VARGA Zoltán: Vázlat az animációs film tanulmányozásához. *Enigma* 15 (2008) no. 56. pp. 23–40.
- VARGA Zoltán: Határtörések. Az élőszereplős és az animációs film
-

keveredése és átmeneti formái. *Metropolis* 13 (2009) no. 1. pp. 36–54.

VARGA Zoltán: Összeraklak, szétszedlek. A gyurmafilm paradoxonai. *Filmvilág* 2010/5. pp. 24–27.

VARGA Zoltán: Beszéd helyett. A zörej kiemelt szerepe az animációs filmben. *Apertúra* 2011. ősz. <http://apertura.hu/2011/osz/varga-beszed-helyett-a-zorej-kiemelt-szerepe-az-animacios-filmben>

VARGA Zoltán: Burleszk és animáció. *Café Babel* 2011/1. pp. 35–42.

VARGA Zoltán: Nincs megállás. A burleszk öröksége az animációs filmben: 1. Az animációs hajszaburleszk. *Filmtett online*. <http://www.filmtett.ro/cikk/3227/a-burleszk-oroksege-az-animacios-filmben-1-az-animacios-hajszaburleszk>; Mechanizált mesehősök. A burleszk öröksége az animációs filmben: 2. A komikus gépiesség az animációban. *Filmtett online*. <http://www.filmtett.ro/cikk/3228/a-burleszk-oroksege-az-animacios-filmben-2-a-komikus-gepiesseg-az-animacioban>; A gravitáció cselei. A burleszk öröksége az animációs filmben: 3. A gravitáció szerepe az animációban. *Filmtett online*. <http://www.filmtett.ro/cikk/3229/a-burleszk-oroksege-az-animacios-filmben-3-a-gravitacio-szerepe-az-animacioban>; Elvitte a cica a nyelved? A burleszk öröksége az animációs filmben: 4. Vizuális szójátékok. *Filmtett online*. <http://www.filmtett.ro/cikk/3232/elvitte-a-cica-a-nyelved-a-burleszk-oroksege-az-animacios-filmben-4-vizualis-szojatekok>

VARGA Zoltán: Vincent és a Homokember. A bábanimáció kísértetiességéről. *Prizma* 2011/2. pp. 72–76.

VARGA Zoltán: Kedvenced temetője. Szörnyek a kortárs animációban. *Filmvilág* 2013/1. pp. 38–41.

WOOD, Aylish: A tér újjáélesztése. *Metropolis* 2009/1. pp. 22–35.

ZRINYIFALVI Gábor: A képek rendszere – Az elme képeitől a 3D animációig. *Enigma* 15 (2008) no. 56. pp. 61–124.
